

Meerjarenbeleidsplan

2019-2022

INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING	2
2. MISSIE, VISIE EN STRATEGIE	3
3. DE VERENIGING EN HAAR OMGEVING	5
4. DE PERIODE 2015 - 2018	14
4.1. ORGANISATIE	
BESTUUR	
PERSONEEL EN VRIJWILLIGERS	
4.2. VOORLICHTING , FONDSENWERVING, LEDEN EN ORGANISATIE	
LANDSCHAPMUSEUM	
COMMUNICATIE	
FONDSENWERVING EN LEDEN	
4.3 PROJECTEN/PROGRAMMA'S	
BELEIDSBEINVLOEDING/ADVIES	
ICOONLANDSCHAPPEN	
LANDSCHAPSHERSTEL	
PROGRAMMA MAASHEGGEN	
GROENBLAUWE RIJNALLIANTIE	
HET DIGITALE LANDSCHAPSARCHIEF	
GOUDEN MISPEL EN GOUDEN ZWALUW	
DAS&BOOM	
5. MEERJARENBEGROTING 2019 – 2022	23

1. INLEIDING

Voor u ligt het meerjarenbeleidsplan 2019-2022 van de Vereniging Nederlands Cultuurlandschap (VNC). Dit geeft inzicht in de ambities en inzet van middelen om onze doelstelling te verwezenlijken.

Het is daarmee een belangrijk richtinggevend document voor de organisatie en vormt de leidraad voor de organisatie als geheel en het management en bestuur in het bijzonder. Het geeft de kaders waarbinnen beslissingen genomen worden. Die kaders worden binnen de VNC helder vastgesteld en naar buiten gecommuniceerd. 50 Jaar landschapsbeleid heeft de teloorgang van het landschap niet kunnen keren. De VNC heeft de faalfactoren benoemd. Een heldere en simpele boodschap als tegengeluid tegenover de eindeloze nuancering.

Boeren wensen zakelijk benaderd te worden, zijn door ruilverkavelingen de binding met natuur en landschap en hun geboortegrond kwijtgeraakt. Zij moeten niet gestimuleerd, maar 'gekocht' worden. Wij beschouwen ze als aannemer voor de klus landschap en het product biodiversiteit. Middelen zijn een met gangbare landbouw concurrerende prijs, of wettelijke dwang en handhaving.

In het kader van de lobby en actie worden gelegenheidscoalities, wisselend van samenstelling, gezocht o.a. met Terreinbeherende Organisaties (TBO's), maar ook LTO, welwillende en op ons spoor zittende gemeentes of provincies, of medewerkers in de boerenorganisaties en particulier grondbezit.

Voorts vraagt de energietransitie de komende jaren extra inzet. Vanwege de gebrekkige sturing vanuit de overheid, leidt het tot verspilling van landbouwgrond, cultuurlandschappen en zelfs natuur, biodiversiteit en grondstoffen. De VNC blijft zich in deze onafhankelijk opstellen. We zullen toetsen aan wet- en regelgeving, daarbij telkens alternatieven naar voren trachten te brengen.

Het is goed op te merken dat de VNC vanuit haar missie en visie een organisatie is en wil zijn met een flexibel vermogen om zich aan te passen op maatschappelijke en/of bestuurlijke ontwikkelingen. Dit betekent dat de organisatie zichzelf de ruimte geeft om beargumenteerd andere keuzes te maken dan uit de prioriteiten in dit meerjarenplan zouden voortrollen.

In dit meerjarenplan komen allereerst de missie, visie en strategie van de vereniging aan de orde. Vervolgens wordt in hoofdstuk 3 een omgevingsanalyse gegeven en worden de sterke en zwakke punten van de vereniging besproken, alsmede de kansen en bedreigingen. In hoofdstuk 4 komen de operationele doelen voor de komende jaren aan de orde en in hoofdstuk 5 een grove meerjarenbegroting van de activiteiten.

2. MISSIE, VISIE EN STRATEGIE

Missie Vereniging Nederlands Cultuurlandschap

Vereniging Nederlands Cultuurlandschap (VNC) wil agrarische cultuurgeschiedenis zichtbaar houden in het landschap. Daarnaast wil zij ijveren voor een rijk geschakeerd cultuurlandschap in heel Nederland, uitdrukkelijk ook in de bebouwde omgeving. Een landschap van deze tijd, met respect voor het verleden en voor de mensen die daar nu werken, wonen en recreëren. Gezien de ecologische footprint die Nederland heeft in de wereld, zet de vereniging zich in om agrarische (voedsel)productie in onze vruchtbare delta te houden. Deze agrarische productielandschappen moeten ruimte bieden aan ook andere functies zoals cultuurhistorie, landschapsschoon, recreatie en biodiversiteit.

Statutaire doelstellingen van de vereniging zijn:

- a) het behoud, herstel en verrijking van het agrarisch cultuurlandschap, waarbij groen-blauwe dooradering van heel Nederland het streefbeeld is;
- b) het stimuleren van de waardering voor het agrarisch cultuurlandschap bij onder meer maatschappelijke en politieke organisaties, bedrijfsleven, overheden, opleidingsinstituten en individuen, waarbij cultuurhistorie, biodiversiteit en een forse verbetering van de recreatieve ontsluiting als basis dienen;
- c) het (doen) wegnemen van barrières en oplossen van knelpunten om tot dit verbeterde agrarisch cultuurlandschap te komen;
- d) het behoud van cultuurhistorische landschapselementen als onderdeel van het cultureel erfgoed en als inspiratiebron voor herstel van oude en inrichting van nieuwe landschappen;
- e) het herstellen van oude en inrichten van nieuwe landschappen, waarbij altijd in goed overleg en met respect voor de grondeigenaren en –gebruikers wordt gehandeld;
- f) het verrichten van alle verdere handelingen, die met het vorenstaande in de ruimste zin verband houden of daartoe bevorderlijk kunnen zijn.

Visie 'Nederland weer mooi'

Nederland kent op een aanzienlijk gedeelte van haar grondgebied eeuwenoude agrarische cultuurgeschiedenis. De vereniging beoogt enerzijds een grootscheeps herstel van (traditionele) kavelgrenzen, de aanleg en het ontwerp van geheel nieuwe elementen in heel Nederland buiten de aangekochte natuurgebieden en streeft naar een vergroening van onze stedelijke leefomgeving.

De uitwerking van ons gedachtegoed is goed omschreven in de publicaties Nederland weer mooi, Deltaplan voor het landschap, de Das gered, Natuur in de Straat en Mooi Europa.

Strategie

Voor de komende jaren zal nadrukkelijker dan voorheen gewerkt worden aan de opzet van meerjarige partnerschappen ten behoeve van fondsvorming en gezamenlijke uitvoering van landschapsherstelprojecten. Zowel binnen als buiten het Natuurnetwerk. Beoogde partners zijn terreinbeherende organisaties, gemeenten, agrarische natuurverenigingen en gebiedscollectieven.

De VNC enerzijds administratief als een groenloket dat een de back office verzorgt in contractvorming, contractbeheer, beheermanagement en facturering van uitvoeringswerk.

De VNC anderzijds uitvoerend door inzet van onze eigen werkploeg en machines.

We zetten daarmee de trend door om zakelijker te opereren. De afgelopen jaren is het dikwijls voorgekomen dat we als adviseur of inspirator aangesproken worden op onze goededoelenstatus en betrokken worden bij (complexe) ruimtelijke ontwikkelingsprojecten, planvorming of denktanks zonder dat daar een financiële vergoeding of opdracht tegenover staat.

Algemene belangenbehartiging en lobbyen voor cultuurlandschap en natuurbescherming blijven een belangrijk deel van onze activiteiten vormen. Dat kunnen we alleen maar doen als de bedrijfsvoering op orde is. Landschappelijk, financieel of sociaal. Stakeholder wordt of ben je door een lidmaatschap, donateurschap, als participant in crowdfundingprojecten, partner in uitvoering of partner in landschappelijk verantwoord ondernemen.

3. DE VERENIGING EN HAAR OMGEVING

Omgevingsanalyse

De omgevingsanalyse bestaat uit drie delen. Een deel algemene beschouwing waar we vandaan komen, wat we beogen en hoe het werkveld om ons heen verandert. Een deel met een beschrijving van actorvelden waarbinnen wij opereren. En tot slot een SWOT analyse.

Waar komen we vandaan en wat willen we?

Om te weten waar je heen wilt moet je weten waar je vandaan komt. Door onze activiteiten loopt het (doen bewerkstelligen) van een opknopbeurt van ons cultuurlandschap als een rode draad.

De VNC is de statutaire opvolger van vereniging Das&Boom. De ontwikkeling van het Deltaplan voor het landschap kwam voort uit de behoefte om de veelal defensieve scope van individuele soortenbescherming voor bijvoorbeeld das, korenwolf of zeggenkorfslak te verleggen naar een pro actieve aanpak die werkt aan bewustwording en actief herstel van het vestigingsklimaat van veel beschermde soorten in Nederland. Deze soorten zijn vaak verbonden aan oude natuurlijke agrarische cultuurlandschappen.

Het Deltaplan vraagt aandacht voor de aantasting van het Nederlandse cultuurlandschap en houdt een pleidooi om Nederland weer mooi te maken. Dat is in het belang van de economie en het welzijn van huidige en toekomstige generaties. Het plan legt nadruk op de aanleg en het behoud van landschapselementen binnen de karakteristieke agrarische cultuurlandschappen en op een verbetering van de toegankelijkheid van deze landschappen.

De aantasting van het oude cultuurlandschap is gebeurd op drie niveaus. Allereerst zijn veel landschapselementen simpelweg verdwenen. Ze zijn gekapt, in cultuur genomen of gedempt. Ten tweede is de samenhang tussen elementen verminderd. Landschapselementen vormen steeds minder een aaneengesloten netwerk. En ten slotte is de kwaliteit van de elementen zélf verslechterd. Er is op grote schaal sprake van zwaar achterstallig onderhoud waardoor elementen minder vitaal en minder gevarieerd zijn geworden.

Deze achteruitgang heeft zo zijn oorzaken. Drie oorzaken uit het verleden zijn belangrijk: ruilverkavelingen, intensief en veranderend grondgebruik. Tegenwoordig zijn de oorzaken het niet marktconform en duurzaam (kunnen/willen) betalen van landschapszorg en onvoldoende specifieke Europese maatregelen voor bescherming, bevordering en handhaving vanuit verdragen en richtlijnen.

Het benoemen van deze oorzaken is belangrijk omdat hiermee duidelijk wordt dat overheidssturing zowel ten grondslag ligt aan de vernieling van ons cultuurlandschap dan wel aan de wieg van het herstel kan staan.

Bij een planmatige aanpak van het landschapsherstel gaat bijzonder aandacht uit naar al die gebieden in Nederland die verbijzonderd zijn (geweest) in overheidsbeleidsstukken. Denk daarbij aan Belvédère gebieden, waardevolle cultuurlandschappen en nationale landschappen zoals Mergelland, Achterhoek, Twente, Friese Wouden, Groene Hart en Drentse beekdalen.

Hoe verandert de omgeving om ons heen?

Ons meerjarenplan 2019-2022 speelt in op verandering om ons heen. Daarvoor is het goed te reflecteren op hoe natuur- en landschapsbescherming is ingebed en welke uitdagingen voor ons liggen. In grote lijnen omvat de analyse met grote stappen de volgende gedachtegang.

Eeuwenlang waren natuur en landschap er gewoon. Er was genoeg en er waren geen grote bedreigingen. Na de industriële revolutie in de 19e eeuw verandert dit. De natuur en landschappelijk schoon komen onder druk te staan en worden een schaars goed. Rond 1900 ontstaan verschillende NGO's die de bescherming van natuurschoon ter harte nemen en Staatsbosbeheer krijgt in diezelfde tijd de nadrukkelijke taak om natuur en landschap van staatseigendommen te beschermen en te beheren. In de loop van de 20e eeuw ontstaat wettelijk instrumentarium om de natuur te beschermen (bijvoorbeeld de Boswet, de Jachtwet, de Natuurschoonwet en de Natuurbeschermingswet) en worden vanuit overheidswege het beheer van natuur en landschap ondersteund met subsidies.

Dat weegt echter niet op tegen de daarop volgende decennia waarin de landschappelijke stoffering van ons cultuurlandschap door top down en grootschalige ruilverkavelingen en landinrichtingen grotendeels wordt vernietigd. Het is in die tijd dat Das&Boom wordt opgericht en als eerste met een soortenbeschermingsplan komt om de das met succes te behoeden voor uitsterven.

In 1990 komt een kentering in de afbraak van natuurwaarden en wordt een belangrijke beslissing genomen voor de realisatie van een natuurnetwerk, een Ecologische Hoofdstructuur die bestaat uit bestaande natuurgebieden, een 200 tal kleine verbindingzones en een aangekleed cultuurlandschap met 100.000ha landschapselementen. Desalniettemin is het ook het moment waarop ecologie en economie van elkaar gescheiden worden en ons land ervoor kiest om beschermde natuur alleen te ontwikkelen in daarvoor aangewezen gebieden. In het jaar 2000 stabiliseert de aantasting van natuur en wordt er fors aangekocht. Het aantal nieuwe landgoederen neemt toe en een ongekend aantal leden en donateurs steunen

natuurbeschermingsorganisaties. Natuurboeren organiseren zich en weidevogels zitten in de lift. Het is ook een revival periode voor het particulier grondbezit. Het natuurbeleid zit in de lift met stevige subsidiestromen.

Grootschalige nieuwe natuurplannen zijn volop in uitvoering. Maar ook eco-technocratie doet haar intrede. Natuurdoeltypen, procesnatuur en top down inrichtingsplannen. En alhoewel er veel gepraat wordt over landschap is er nauwelijks geld beschikbaar.

Anno 2010 vind aantasting van natuur vooral plaats door infra- en milieucondities. De schaalvergroting in de landbouw zet stevig door en onder druk van bezuinigingen ontstaat concurrentie tussen traditionele terreinbeheerders, landschapsorganisaties en particulieren.

Staatssecretaris Bleker introduceert met zijn komst in 2010 ingrijpende veranderingen. Het rijk schaft het natuurbudget grotendeels af, nationale landschappen en nationale parken worden geschrapt. De zaag wordt rigoreus in het natuurbeleid gezet, maar een volksoptand blijft uit. Een motie vanuit de tweede kamer zet de Nationale Parken terug op de agenda, maar zonder adequate financiering.

Het Lenteakkoord van 2012 draait de bezuiniging deels/ even terug van 75% naar 50%. En de norm van maximaal 3% begrotingstekort beperkt het toekomstig natuurbudget wat ook een stevige wissel trekt op daarmee samenhangende landschapsbudgetten. Het investeringsbudget landelijk gebied (ILG) 2007-2013 loopt af waarna door de overheid niet meer noemenswaardig wordt geïnvesteerd.

De harde werkelijkheid op dit moment is dat zoals voor iedere (zachte) sector: kosten omlaag, fuseren of samenwerken, ambities aanpassen, luisteren naar de klant/leden, inkomsten omhoog.

Dat betekent voor ons om onderscheidend te blijven, doelmatigheid verder verhogen en aanpassen aan de nieuwe marktomstandigheden.

Wie zijn nu straks onze begunstigers die bereid zijn te betalen voor natuur en landschap? De babyboomers overlijden tussen nu en 2030, bestaande leden vergrijzen, het aantal begunstigers van natuur- en landschapsorganisaties daalt gestaag. Volgende generaties zijn armer, nieuwe begunstigers zijn zappers, stadsmensen en 20% is allochtoon. Mensen binden zich niet langdurig aan goede doelen, ze willen direct 'boter bij de vis'.

De budgetten voor landschapontwikkeling worden vaak in een adem genoemd en gelijkgesteld met die van natuur. Maar door de desastreuze bezuinigingen op natuur zijn de uitgaven voor landschap vrijwel geheel verdwenen, behalve gedeeltelijke continuering van bestaande beheerscontracten.

Daarbij treedt een andere belangrijke ontwikkeling op als gevolg van decentralisatie en efficiency verbetering. Namelijk die van collectivisering. Publieke middelen die uitsluitend nog beschikbaar worden gesteld aan gecertificeerde of samenwerkende groepen van landeigenaren. Voor landschapsorganisaties lijkt alleen nog een (vrijwillige) rol weggelegd voor advies en (onbetaalde) belangenbehartiging.

Dit alles vindt plaats in omgevingscondities waarin de economie weliswaar voorzichtig aantrekt, maar de samenleving andere prioriteiten legt en de concurrentie op de charitatieve markt nog steeds toeneemt.

Door Nationaal Groenfonds – die een landsdekkend overzicht heeft van groene investeringen – is in 2014 een voorspelling uitgebracht dat in de zoektocht naar nieuwe financiële arrangementen voor groenontwikkeling tot 2030 een verschuiving plaats zal vinden van 35 naar 15% subsidie, van 35 naar 40% chari markt van 30 markt naar 45% markt. Deze nieuwe trend geeft ook voor onze vereniging een beeld om naar toe te werken.

Actorvelden

De omgeving waarin wij opereren bestaat uit de volgende actorvelden:

- Overheden en politiek;
- Maatschappelijke organisaties;
- Bedrijven (inclusief agrarische bedrijven)
- Kennisinstellingen;
- Intermediairs;
- Algemeen publiek.
- Media

Onze doelgroepen en partners bevinden zich in één of meerdere van bovenstaande actorvelden. Samen vormen zij het netwerk waarin wij opereren.

Degeene die ons benaderen zijn vaak personen of organisaties met een ruimtelijk orderings of natuurbeschermingsvraagstuk, projectpartners zoals medewerkers van gemeenten, collega organisaties of agrarische natuurverenigingen.

De mensen die wij benaderen zijn veelal reactief om vragen te beantwoorden of actief om lobby of invloed uit te oefenen en acquisitie te plegen.

Overheden en politiek

De meeste contacten zijn momenteel met gemeentes, in het kader van visie, ontwikkeling en advies over mogelijkheden en kansen voor landschapsherstel.

Met gemeentes wordt samengewerkt in het kader van landschapsherstel; uitvoering en onderhoud. Voorbeelden zijn gemeenten Nijmegen, Arnhem, Brummen, Berg en Dal, Mook en Middelaar, Margraten, Bergen, Albrandswaard, Gennep, Heumen, Wijchen, Roermond, Bronkhorst, Vorden.

Met provincies zijn contacten vooral in het kader van het Gemeenschappelijk landbouwbeleid (GLB), en betreffende monitoring van de agrarische collectieven, en gesubsidieerde landschapsherstelprojecten.

Contacten worden onderhouden met de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) over vergunning- en ontheffingstrajecten en rondom het thema energietransitie (implementatie en uitvoering).

Contacten zijn er met Kamerleden, de Rijksadviseur Landschap, leden van de taskforce biodiversiteit en waterschappen: alles in het kader van landschappelijke netwerkvorming op kavelgrenzen.

Maatschappelijke organisaties

De Vereniging Nederlands Cultuurlandschap werkt sinds het uiteenvallen van het Landschapsmanifest en de afsplitsing van zogenaamde manifestpartners (TBO's, Vogelbescherming, Landschapsbeheer Nederland, LTO, Natuurlijk Platteland Nederland) niet structureel meer samen.

Afstemming en/of samenwerking met maatschappelijke partijen vindt plaats als dat gezien het krachtenveld logisch is, bijvoorbeeld om te anticiperen op bepaalde politieke of beleidsmatige beslissingen op het gebied van landschaps-, natuur, milieu-, water-, landbouw-, of plattelandsbeleid.

Doorgaans zijn er goede contacten met Agrarische Natuurverenigingen, tegenwoordig onder de vlag van agrarische collectieven. Vooral met die verenigingen die al lang bestaan en hun sporen in het landschapsbeheer hebben verdiend. Doorgaans zijn er goede contacten met terreinbeheerders (Natuurmonumenten, Staatsbosbeheer, Gelders landschap, Brabants Landschap, Overijssels Landschap), regionale afdelingen van LTO (LTO Noord, LLTB, ZLTO) en jagers. Voor de komende jaren proberen we met terreinbeheerders partnerschappen af te

sluiten om cultuurhistorische landschappen binnen de Ecologische Hoofdstructuur op te knappen en te beheren.

Bedrijven

Met een terugtrekkende overheid probeert de Vereniging steeds meer toe te werken naar samenwerkingsverbanden met bedrijven.

Aanvankelijk richtte zich dat op bekend worden en uitwisseling genereren voor steun aan het Deltaplan voor het landschap en de oprichting van een landschapsfonds. Samen met banken, pensioenfondsen, woningbouwcorporaties, energiebedrijven, vastgoedexploitanten, succesvolle zakenmensen en financieel deskundigen werden mogelijke financieringsconstructies uitgedacht, uitgekristalliseerd en getoetst op haalbaarheid.

Het benaderen van het bedrijfsleven voor financiering van een groene constructie als het Deltaplan levert vaak interessante inzichten en mogelijke sporen op. De Vereniging probeert zoveel mogelijke relevante partijen te benaderen om streekfondsen en daarmee realisatie van het Deltaplan mogelijk te maken. Maar dat heeft tot op heden weinig vruchten opgeleverd.

De meest concrete relaties met bedrijven komen voort uit adviesopdrachten als opdrachtnemer of –gever voor compensatie en RO vraagstukken. Onze ambities voor nieuwe verdienmodellen moeten uitwijzen of we bedrijven nog op andere manieren aan ons kunnen binden.

In het kader van de uitvoering wordt concreet samengewerkt met agrarische ondernemers aan landschapsherstel op lokaal niveau. Verder werken wij samen -wanneer nodig en/of op verzoek- met ingenieurs-, planning-, landschapsarchitecten-, ecologiebureaus en zelfstandigen-zonder-personeel (ZZP) aan ruimtelijke ordenings en inrichtingsvraagstukken in de groene en blauwe ruimte en proberen het gedachtegoed van het Deltaplan projectgewijs in te steken.

Kennisinstellingen

Vereniging Nederlands Cultuurlandschap staat, al dan niet op verzoek, in contact met kennisinstellingen zoals universiteiten en onderzoeksinstituten.

Wij proberen ons gedachtegoed te ventileren binnen kennisinstellingen door onderzoekers, docenten en studenten te inspireren met het Deltaplan voor het landschap en natuurbescherming in de brede zin des woords. Dit doen we door middel van lezingen, studiedagen, keukentafelgesprekken, veldbezoeken, publicaties in vak- en opiniebladen, etc.

Intermediairs

De vereniging maakt sporadisch gebruik van intermediairs, met name voor ondersteuning bij subsidie/ fondsenwerving of notarissen voor het opstellen van overeenkomsten.

Algemeen publiek

Het draagvlak voor natuur en landschap onder het algemene publiek is naar onze smaak nog steeds groot. Helemaal wanneer het gaat om combinaties met erfgoed, cultuurhistorie, sport, eten, educatie en beleving.

Een deel van het algemene publiek wordt lid of projectpartners. De Vereniging kent een vergrijzend, licht krimpend maar loyaal en ruimhartig gevend ledenbestand.

Het interesseren van nieuwe leden is echter geen sinecure. Zoals vaker opgemerkt nemen wij waar dat mensen niet langer vast willen zitten aan een lidmaatschap, en steeds vaker overgaan tot incidentele giften.

Vrijwel dagelijks ervaren onze medewerkers dat wanneer algemene ruimtelijke orderingsvraagstukken het persoonlijk belang of individu raken, mensen ons makkelijk weten te vinden. De verwachting dat we als groen goed doel dit ook op stel en sprong en zonder een tarief te hanteren doen is daarbij opvallend groot. Het wordt gezien als onze maatschappelijke opdracht om daar waar groen in het geding komt, ondersteuning te verlenen.

Media

Tegenwoordig zijn de sociale media niet meer weg te denken in de profilering van organisaties. Wat voor onze organisatie niet verandert is dat de belangstelling voor onze activiteiten vooral media aandacht trekken wanneer er iets van actie of reuring en liefst een rel is. Echter, dat is niet altijd de manier waarop we in de media willen komen.

Daarom worden de sociale media vooral gebruikt voor positieve berichtgeving, leden- en fondsenwerving.

SWOT analyse

Voor de komende periode bestaan de ambities van de VNC uit het verder doorzetten van actieve grondverwerving in het agrarisch cultuurlandschap, en uitbreiding van de uitvoeringsactiviteiten voor landschapsontwikkeling en -beheer.

Vanuit haar missie en visie zal de VNC opereren als een organisatie met een flexibel vermogen om zich aan te passen op maatschappelijke en/of bestuurlijke ontwikkelingen.

Deze paragraaf geeft een overzicht van de sterktes, zwaktes, kansen en bedreigingen van de Vereniging Nederlands Cultuurlandschap.

Sterktes en Zwaktes

De sterke kanten van de Vereniging:

- de onafhankelijke positie die de vereniging inneemt, waardoor wij kritische geluiden laten horen en vrij kunnen spreken, op basis van deskundigheid betreffende landschap en landschapsbeheer.
- een kleine organisatie betekent korte communicatielijnen waardoor snel geanticipeerd kan worden op bewegingen in het maatschappelijke, politieke of beleidsmatige veld.
- de Vereniging heeft een sterk boegbeeld als directeur, wat vertrouwen wekt en veel publiciteit en invitaties genereert.
- we profileren ons als een uitvoerder die zonder winstbelang kwaliteit levert bij aanleg en beheer, die de toets der kritiek kan doorstaan, omdat het werk wordt uitgevoerd door de meest kritische organisatie op landschapsgebied.

De zwaktes:

- een geringe personele bezetting in samenhang met het hoge ambitieniveau van de Vereniging.
- Er is snel sprake van een tekort aan financiering, die bovendien versnipperd is, om de doelstellingen te realiseren ..
- de naamsbekendheid van Vereniging Nederlands Cultuurlandschap is soms een zwakte. De vereniging is voortgekomen uit Das&Boom, die wel een grotere naamsbekendheid genoot, mede door de vele conflicten en media-aandacht die het genereerde. Geen conflict betekent geen media-aandacht. VNC creëert minder opzienbarende conflictsituaties. Het is lastig om issues rondom landschap goed en/of opnieuw te agenderen.
- de VNC stelt zich vaak dienstbaar op ten opzichte van groene maatschappelijke vraagstukken en heeft zich in het verleden niet of te weinig laten betalen voor advieswerk of aanwezigheid. Daarom wordt een meer zakelijke benadering van opdrachten door derden aan ons belangrijker.

Bedreigingen en kansen

Kansen liggen in de verenigingsstructuur en goede doelen status met actieve en betrokken leden die helpen onze boodschap te verkondigen en breed maatschappelijk draagvlak te kweken. Kansen worden ook gecreëerd door strategische ontmoetingen met invloedrijke mensen, waaronder onze ambassadeurs, die het Deltaplan buiten de waan van de dag en wisselende politieke kleur gewoonweg uit willen dragen. Kansen liggen ook in het uitdragen van de unieke en succesvolle pilot in Ooijpolder Groesbeek en de vele kleinere inrichtingsvoorbeelden die de vereniging in den lande realiseert. Wij kunnen rondrijden door

Nederland en aanwijzen waar we verschil hebben gemaakt. En hoe dat op andere plekken gerealiseerd kan worden. Ofwel handelingsperspectief bieden. Kansen liggen ook op het gebied van grondverwerving en daarmee het verleggen van de financieringsopgave naar een investeringsopgave wat hopelijk makkelijker te funden is. Een kans ligt ook in publiek private samenwerking door met inbreng van privaat verenigingsgeld een vliegwiel effect te hebben en overheidsgeld voor gebieden te ontsluiten.

Bedreigingen kunnen variëren van het niet kunnen doorbreken van frustrerende wet- en regelgeving uit Brussel en Den Haag, als wel een gebrek aan prioritering in landschap bij overheden en private partijen. Ook speelt mee dat de VNC als relatief kleine organisatie zich begeeft in een nichemarkt en een prominente plaats inneemt die andere organisaties ook interesseren. Met name de snelheid van opeenvolgende processen en belangen van andere organisaties op weg naar realisatie van het Deltaplan vormen naast kansen ook een bedreiging. Een bedreiging is ook het aangepast agrarisch natuurbeheer met de collectieven. Overheidsmiddelen, die daarvoor voor een ieder toegankelijk waren, worden nu aan een beperkt aantal private organisaties verstrekt die een publieke taak uitvoeren. De focus komt daarbij lokaal en regionaal te liggen en niet per se op inhoud of kwaliteit. Waardoor je als landelijk opererende organisatie moeilijk ergens tussen komt. Ook speelt het soms ietwat activistische karakter en beeldvorming daaromtrent van de vereniging parten in het sluiten van samenwerkingsovereenkomsten op het gebied van uitvoering. Tot slot vormt het sterke boegbeeld een bedreiging bij uitval.

4. DE PERIODE 2019 -2022

Operationele doelen

Op basis van de missie, visie, statutaire doelstellingen , omgevings- en SWOT analyse zijn onderstaande inhoudelijke operationele doelen voor de periode 2019 – 2022 opgesteld.

4.1. ORGANISATIE

4.1.1 BESTUUR

Momenteel bestaat het bestuur van de VNC uit 6 leden. Het bestuur streeft ernaar om in de periode van 2019-2022 tot een stabiele minimale bezetting van 7 leden te komen.

Voor enkele bestuursleden geldt in de periode 2019-2022 dat ze gedurende de statutair maximaal toegestane drie termijnen van drie jaar bestuurslid zijn geweest en zullen aftreden. Het bestuur zal zich tijdig buigen over de opvulling van de vacante posities.

4.1.2 PERSONEEL EN VRIJWILLIGERS

Voor de periode 2019-2022 voorzien we een lichte groei van de personele bezetting. De projectenportefeuille van de eigen groen-uitvoeringsploeg ondergaat al enkele jaren een gestage groei. Dit wordt eveneens voor de komende jaren voorzien, en het personeel zal overeenkomstig uitgebreid worden. Tevens zal jaarlijks bij de personeelslasten jaarlijks een inflatiecorrectie van 1,5% toegepast worden.

De VNC hanteert een vrijwilligersbeleid, waarbij het uitgangspunt is om het werken en omgaan met vrijwilligers verder te professionaliseren. Daardoor kan het aantal vrijwilligers de komende jaren groeien, met behoud van betrokkenheid en plezier in het werk, zowel bij de VNC-medewerker als de vrijwilliger, waardoor vrijwilligers daadwerkelijk het gevoel krijgen erkend en gewaardeerd te worden.

Voor de periode 2019-2022 zal actief versterking gezocht worden voor de vrijwilligersgroepen 'groenbeheer' en 'Gastheer/gastvrouw Landschapmuseum'.

SMART:

- *Aftreden bestuurslid / aantrekken nieuw bestuurslid, streven naar stabiele bezetting van 7 leden.*
- *Lichte groei personeelsbestand*
- *Aantrekken 20 nieuwe vrijwilligers t.b.v vervanging en uitbreiding vrijwilligersgroepen*

4.2. VOORLICHTING , FONDSENWERVING EN LEDEN

4.2.1 LANDSCHAPMUSEUM

- *Onderdeel van begrotingspost 'Voorlichting en educatie'*

In 2017 heeft de naamswijziging van het Informatiecentrum Nederlands Cultuurlandschap naar het Landschapmuseum plaatsgevonden. Om de drempel voor een bezoek zo laag mogelijk te houden is besloten om met ingang van 2017 geen entree meer aan bezoekers te vragen, dit in het kader van het verspreiden van onze boodschap aan een zo groot mogelijk publiek. Voor de periode 2019-2022 zal verder ingezet worden op groei van het bezoekersaantal.

4.2.2 COMMUNICATIE

- *Onderdeel van begrotingspost 'Voorlichting en educatie'*

Bij de uitvoeringen van de projecten en programma's zal elke mogelijkheid benut worden om deze VNC-activiteiten onder de aandacht te brengen van de diverse media. Actief zullen voor ieder project media-momenten gekozen worden, en aangeboden worden aan de meest geschikte mediakanalen. Daarbij wordt gebruik gemaakt van verkregen beeldmateriaal uit het project 'Het digitale landschapsarchief' van de VNC.

SMART:

- *Creëren van minimaal 1 mediamoment per project/programma per jaar*
- *Creëren van minimaal 2 mediamomenten rondom de overkoepelende doelstelling van de VNC*

4.2.3 FONDSENWERVING EN LEDEN

- *Begrotingspost 'Eigen fondsenwerving'*

In de periode 2019-2022 zullen voor verschillende (lopende) projecten aanvragen gedaan worden bij fondsen/subsidieverstrekkingen. De komende twee jaren gaat de VNC een strategie ontwikkelen om fondsenwerving meer aan specifieke projecten te koppelen.

De komende jaren willen we interessanter worden voor onze bestaande leden en deze nadrukkelijker informeren en waar mogelijk betrekken bij onze activiteiten. Daarbij zal de inzet van sociale media geïntensiveerd worden, o.a. door publicatie van wekelijkse vlogs.

Jaarlijks worden drie financiële wervingsacties onder leden gepland.

Voor wat betreft het werven van leden hebben verschillende uitgevoerde testcases afgelopen jaren helaas de beperkte mogelijkheden laten zien voor een kleine organisatie als de VNC.

Grote campagnes zijn niet voor de VNC weggelegd. De VNC richt zich daarom op 'face to face' werving; nodigen, rondleiden en werven onder potentiële doelgroepen.

SMART:

- *Inzet op verdere groei bezoekers Landschapmuseum*
- *Jaarlijks drie financiële wervingsacties onder de leden/donateurs*
- *Leden behouden en voortzetting gerichte werving*
- *2019-2020: ontwikkeling strategie koppeling fondsenwerving aan projecten. Periode daarna inzet ontwikkelde strategie*
- *Optimalisatie inzet social media/wekelijkse vlogs*

4.3 PROJECTEN/PROGRAMMA'S

4.3.1 BELEIDSBEINVLOEDING

- *Onderdeel van begrotingspost 'Beleidsbeïnvloeding/advies'*

De VNC wil zich in de periode 2019-2022 (meer) gaan richten op een aantal beleidsmatige thema's die meer aandacht zullen vragen. De landschapsvriendelijke boeren lijden zwaar onder de inkrimping van de veestapel en onder de hectaretoeslag regels uit Europa, waarbij landschapselementen door de Nederlandse overheid uit de agrarische perceelregistratie worden gehouden. Samen met LTO, Natuurmonumenten en LandschappelNL zetten wij druk op de minister. Druk wordt ook verder opgevoerd door vergelijkend onderzoek te doen hoe andere EU-lidstaten hier mee omgaan en ook met het GLB

Voorts vraagt de Energietransitie (plaatsing zonneparken/windmolens) de komende jaren extra inzet. Daarbij spelen zowel cultuurlandschapsbelangen, als dassenbelangen extra zwaar, omdat zonneparken met name versneld aangelegd dreigen te worden in de dassenrijke cultuurhistorische waardevolle landschappen. Veel extra werk zal nodig zijn om dergelijke projecten – in strijd met wet- en regelgeving en RVO-richtlijnen - aan de kaak te stellen, juridisch te bevechten en telkens alternatieven naar voren te brengen.

Verder zal de VNC doorgaan om de urgentie rondom landschap en biodiversiteit hoger op de maatschappelijke agenda te krijgen.

4.3.2 ADVIES

- *Onderdeel van begrotingspost 'Beleidsbeïnvloeding/advies'*

De VNC heeft de afgelopen jaren voor diverse organisatie/instanties/overheden (betaald) adviezen opgesteld met betrekking tot landschapsbeheer/herstel, en opstellen van landschapsvisies. Voor de periode 2019-2022 wil de VNC deze opdrachtenportefeuille verder uitbreiden. Op deze wijze kan de VNC enerzijds met het geven van deskundig advies op het gebied van landschapsontwikkeling en -behoud haar doelstellingen verder realiseren, en anderzijds worden extra inkomsten gegenereerd.

Een traject waar de VNC al enkele jaren bij betrokken is, en inzet op verdere continuering, is het Buitenland van Rhoon.

Verder zijn/worden visies opgesteld voor verschillende gemeentes in het maasheggengebied.

SMART

- *Continuering traject Buitenland van Rhoon*
- *Inzet op behalen van minimaal 3 tot 5 betaalde adviesopdrachten per jaar.*

4.3.3 ICOONLANDSCHAPPEN

- *Onderdeel van begrotingspost 'Algemene lasten'*

In 2018 is de VNC de nieuwe campagne Icoonlandschappen gestart. Grote delen grote delen van onze soms duizenden jaren oude natuurrijke agrarische cultuurlandschappen zijn reeds verdwenen door ruilverkaveling, wegeaanleg, delfstofwinning en verstedelijking. Gelukkig zijn er ook gebieden die desondanks overeind zijn gebleven en hun cultuurlandschappelijke en -historische waarden hebben weten te behouden. Landschappen die vertellen hoe mooi, rijk en inspirerend ons land kan zijn, waar de geschiedenis nog zichtbaar is en waar wilde flora en fauna bewaard zijn gebleven. Gebieden die als zodanig een nationale voorbeeldfunctie hebben en van een onomstreden iconische waarde zijn voor het Nederlandse cultuurlandschap, oftewel: Icoonlandschappen.

De VNC gaat deze landschappen belonen met de waardering die zij verdienen. Een onderscheiding die een buitengewoon compliment geeft aan de bewoners van zo'n gebied en deze zodoende voorziet van een waardering met nationale uitstraling. Een erkenning waardoor iedereen in Nederland weet waar deze icoonwaardige cultuurlandschappen liggen. Nationale icoonlandschappen worden genomineerd en onderscheiden. Daarbij gaat het niet om geldbedragen, maar om de eer, de herkenbaarheid in cultuurlandschappelijk en cultuurhistorisch opzicht, en om de erkenning van hoge kwaliteit en gastvrijheid die bezoekers ervaren.

Jaarlijks zullen 1 tot 2 unieke gebieden de erkenning krijgen die ze als nationale icoonlandschappen voor heel Nederland op de kaart zullen zetten.

SMART

- *Doorontwikkeling verdere te nomineren locaties*
- *Jaarlijks 1 tot 2 te onderscheiden icoongebieden*

4.3.4 LANDSCHAPSHERSTEL

- *Begrotingspost 'Landschapsherstelprojecten'*

De afgelopen jaren heeft de vereniging fors geïnvesteerd in de professionalisering van de eigen groen-uitvoeringsploeg, zoals de aanschaf van machines, het betrekken van een nieuwe werkschuur, cursussen voor groenmedewerkers en een nieuw beheermanagementprogramma. De projectenportefeuille heeft de afgelopen jaren een gestage groei doorgemaakt. Doel is deze groei voort te zetten, d.m.v. consequente acquisitie en consistent kwaliteitswerk tegen een concurrerende prijs.

SMART

- *uitvoering van de lopende meerjarige uitvoeringsprojecten*
- *Onderhoud landschapselementen bij diverse terreinbeherende instanties*

- *Onderhoud voor het Collectief Deltaplan en gemeente(n) in de Maasheggen*
- *Uitvoering terreinbeheer Wylerberg en Duivelsberg;*
- *Regulier onderhoud van landschapselementen op landgoederen;*
- *Periodieke uitvoering van beheermaatregelen voorbeeldgebied Ooijpolder-Groesbeek.*

4.3.5 PROGRAMMA MAASHEGGEN

Tijdens het Goed Geld Gala 2016 heeft de vereniging een prachtige bijdrage uit de extra trekking mogen ontvangen van de Postcodeloterij om een van onze oudste cultuurlandschappen en grootste aaneengesloten heggenlandschappen te redden. In combinatie met het agrarisch natuurbeheer, wat het mede door VNC opgerichte Collectief Deltaplan Landschap in de Maasheggen wordt uitgevoerd, is een goede basis gelegd voor een opknopbeurt van het gebied.

Er is een intensief gebiedsproces gestart waarin voor de periode 2019-2022 gewerkt gaat worden o.a. aan het verder uitvoering geven van een nieuw meerjaren uitvoeringsprogramma voor de Noordelijke Maasvallei en een herijking van het Brabants Natuurnetwerk met meer flexibiliteit en mogelijkheden voor herstel van heggen.

De activiteiten voor het extra project Postcodeloterij en het collectief Deltaplan Landschap worden hieronder nader toegelicht.

Extra project postcodeloterij

- *Begrotingspost 'Maasheggen Postcodeloterij'*

In 2016 heeft VNC een donatie ontvangen van de Nationale Postcodeloterij om ons oudste cultuurlandschap de Maasheggen te redden. VNC heeft het doel om de Maasheggen te beschermen, te herstellen en te ontwikkelen en hanteert met ondersteuning van het loterijgeld hiervoor verschillende strategieën. Het project zal afgerond worden in 2020. In 2018 is reeds een belangrijke pijler in de doelstellingen verwezenlijkt: de procedure voor het verkrijgen van de UNESCO Man and Biosphere status is succesvol doorlopen. De Brabantse Maasheggen zijn officieel benoemd tot UNESCO-biosfeergebied. Biosfeergebieden belichamen een unieke relatie tussen natuurlijk en cultureel erfgoed. De Maasheggen zijn nu het enige biosfeergebied van Nederland.

Er zal verder gewerkt worden aan het Maasheggenboek, en verschillende vlecht cursussen zullen worden georganiseerd. Verder zal de VNC verder gaan met het innemen van strategische grondposities en het vestigen van zakelijke rechten, daarmee een multiplier effect creërend, en op deze wijze een zo'n groot mogelijk oppervlak van Maasheggen te kunnen herstellen, en duurzaam te beheren.

SMART

- *Aankoop 5 hectare landbouwgrond*
- *Organisatie 4 cursussen heggenvlechten*
- *Productie Maasheggenboek 2020*

Collectief Deltaplan Landschap

- *Begrotingspost 'Collectief Deltaplan Landschap'*

In 2015 is als enige landelijke collectief naast de 39 regionale collectieven De Coöperatieve Vereniging Deltaplan Landschap U.A. opgericht door Vereniging Nederlands Cultuurlandschap, Stichting Werkgroep Grauwe Kiekendief en het Louis Bolk Instituut. Waar de regionale collectieven vooral een organisatorische rol aannemen, proberen we als landelijk collectief met onze kennisachtergrond grotere natuur- en landschapswinsten na te streven.

De huidige regeling ANLB loopt tot en met 2021. In deze periode wordt voor het agrarisch natuurbeheer invulling gegeven aan het kwaliteitshandboek, contractvorming en contractbeheer, ecologische monitoring en een nieuwe gebiedsofferte voor hetzelfde gebied voor de vrijvallende contracten agrarisch natuurbeheer in 2018.

De VNC gaat er vooralsnog vanuit dat de regeling ANLB voor een volgende periode 2022-2027 zal worden voortgezet.

SMART

- *voortzetting bestuur*
- *invulling geven aan kwaliteitshandboek*
- *uitvoering beheer onder contract staande 40.000 meter maasheggen.*
- *werken aan opschaling Maasheggen en indienen nieuwe gebiedsofferte voor 1 sept 2018*
- *coördinatie contractvorming en contractbeheer, ecologische monitoring en audit*

4.3.6 GROEN-BLAUWE RIJNALLIANTIE

- *Begrotingspost 'Groen-Blauwe Rijn Alliantie'*

De Groen-Blauwe Rijn Alliantie (GBRA) heeft de ambitie te komen tot een duurzame en stabiele otterpopulatie in het Gelderse Poort in Nederland en het Rijngebied in Duitsland. Hier bevindt zich een kleine populatie otters. Belangrijk projectdoel is het verbeteren van de migratie-mogelijkheden voor otters. De verschillende Duitse en Nederlandse partners hebben hiervoor de handen ineen geslagen; ieder met inbreng van hun eigen kennis en kunde en ervaring. Partijen zijn niet alleen natuur- en landschapsorganisaties (zoals Stichting Ark en de VNC), maar ook bijvoorbeeld het waterschap, Rijkswaterstaat en de provincie Gelderland.

De GBRA heeft haar ambities in een project neergelegd, wat in juni 2017 door Interreg V is gehonoreerd.

De VNC neemt in dit driejarige project de realisatie en monitoring van ‘stepping stones’ voor haar rekening. Langs waterwegen in het project gebied zullen op ongeveer 40 plekken deze ‘stepping stones’ worden aangelegd; een voor Nederland nieuw en uniek concept, gebaseerd op behaalde successen in Groot-Brittannië. Het betreft oases voor verschillende planten en dieren, in de omliggende agrarische woestijnen. In verschillende watergangen ontbreekt habitat voor diersoorten zoals de otter waardoor de migratiemogelijkheden beperkt worden. Op beloop- en bezwembare afstand van elkaar worden otterholts geplaatst: ondergrondse, veilige en droge plekken waar otters kunnen overnachten of jongen kunnen baren. Deze gaan wij combineren met ijsvogelwanden en – waar passend – oeverwaluwanden.

SMART

- *Meewerken aan het vergroten van de kennis en de uitwisseling van kennis over de ontwikkeling van uiterwaarden, het functioneren van ecologische corridors en de ontwikkeling van de populatie otters en trekvissen teneinde integrale planning en beheermaatregelen te verbeteren.*
- *Plaatsing/inrichting 40 stepping stones: otterholts, in combinatie met ijsvogelwanden en oeverwaluwanden, voor 2021*

4.3.7 HET DIGITALE LANDSCHAPSARCHIEF

- *Onderdeel van begrotingspost ‘Voorlichting en educatie’*

De VNC heeft geparticipeerd in de Stichting Natuurbeelden, in samenwerking met Beeld en Geluid. Daarbij lag de focus van de VNC op cultuurlandschappen met de daarbij horende natuurwaarden. Ongeveer 30 uur aan videobeelden is gemaakt door filmer Michael Sanderson – bekend van ‘de Nieuwe Wildernis’, waarvan ook veel ‘specials’ vanuit de lucht met een drone. Het project Natuurbeelden is in 2017 afgerond. De VNC kan rechtenvrij over deze digitale catalogus beschikken.

Daarnaast is de VNC in 2015 ook zelf gestart met het vastleggen van bijzondere cultuurlandschappen. De VNC beschikt daarvoor over een drone, waarmee bijzondere cultuurlandschappen door de seizoenen in beeld worden gebracht.

In 2019-2022 zal verder gewerkt worden aan het vullen van dit digitale landschapsarchief. Beelden worden ingezet voor diverse projecten van de VNC, zoals het Landschapmuseum, Icoonlandschappen, en social media.

SMART

- *Productie nieuw beeldmateriaal: vastleggen 30 nieuwe verschillende cultuurlandschappen*
- *Inzet beelden t.b.v. social media en projecten van de VNC*

4.3.8 GOUDEN MISPEL EN GOUDEN ZWALUW

- *Onderdeel van begrotingspost 'Algemeen lasten'*

De VNC reikt jaarlijks haar Gouden Mispel en Gouden Zwaluw uit. De Gouden Mispel als onderscheiding zal uitgereikt worden aan drie personen of organisaties die een uitzonderlijke of essentiële bijdrage hebben geleverd aan de bescherming of ontwikkeling van het Nederlands Cultuurlandschap.

De Gouden Zwaluw zal uitgereikt worden als stimuleringsprijs voor vergroening van steden.

SMART

- *Uitreiking Gouden Mispel jaarlijks in december*
- *Uitreiking Gouden Zwaluw jaarlijks in juni*

4.3.9 DAS&BOOM

- *Begrotingspost 'Das&Boom'*

Das&Boom voert diverse betaalde opdrachten uit voor (semi) overheden, adviesbureaus en particuliere organisaties. Zo zullen gegevens (dassenburchtlocaties en/of dassenslachtoffers) verstrekt worden, of advies gegeven worden.

Das&Boom is afgelopen jaren diverse malen ingeschakeld bij dassenverhuizingen. Das&Boom werkt alleen mee aan het verhuizen van dassenburchten als aan specifieke criteria wordt voldaan. Bij het adviseren bij inrichtingsplannen wordt door Das&Boom zoveel mogelijk gezocht naar synergievoordelen voor landschapsontwikkeling en kennisuitwisseling met de VNC. Het opvangcentrum van de Stichting Das&Boom zal zich, net als voorgaande jaren, met haar expertise en accommodatie in blijven zetten voor de revalidatie van gewonde dassen, het grootbrengen van verweesde dassen en het uitzetten van opgevangen en herstelde dieren.

SMART

- *Uitvoering van 1 tot 2 dassenverhuizingsprojecten per jaar*
- *Diverse adviesopdrachten*
- *Opvang hulpbehoevende dassen*

5. MEERJARENBEGROTING

Hieronder vindt u op hoofdlijnen een meerjarenbegroting voor de periode 2019 - 2022. Jaarlijks zal op basis van de binnengehaalde opdrachten en verwachte inkomstenbronnen een begroting voor het aankomend jaar worden opgesteld. De bedragen hieronder zijn indicatief en geven slechts de richting aan van de verdeling van de uitgaven en inkomsten.

MEERJARENBEGROTING 2019-2022				
Inkomsten	2019	2020	2021	2022
Bijdragen leden/donateurs	€ 135.000,00	€ 135.000,00	€ 135.000,00	€ 135.000,00
Algemene baten	€ 40.000,00	€ 40.000,00	€ 40.000,00	€ 40.000,00
Postcodeloterij	€ 500.000,00	€ 500.000,00	€ 500.000,00	€ 500.000,00
<i>projecten</i>				
Beleidsbeïnvloeding/advies	€ 25.000,00	€ 25.000,00	€ 25.000,00	€ 25.000,00
Landschapsherstelprojecten	€ 600.000,00	€ 650.000,00	€ 700.000,00	€ 750.000,00
Maasheggen Postcodeloterij	€ 200.000,00	€ 150.000,00	€ 10.000,00	€ 10.000,00
Collectief Deltaplan Landschap	€ 45.000,00	€ 45.000,00	€ 45.000,00	€ 45.000,00
Groen-Blauwe Rijn Alliantie	€ 90.000,00	€ 90.000,00	0	0
Das&Boom	€ 75.000,00	€ 75.000,00	€ 75.000,00	€ 75.000,00
ambitie overig	€ 75.000,00	€ 105.000,00	€ 150.000,00	€ 150.000,00
totaal	1.785.000,00	1.815.000,00	1.680.000,00	1.730.000,00
Uitgaven	2019	2020	2021	2022
Personeelslasten	€ 850.000,00	€ 875.000,00	€ 900.000,00	€ 925.000,00
Algemeen en overhead	€ 230.000,00	€ 230.000,00	€ 230.000,00	€ 230.000,00
Voorlichting en educatie	€ 30.000,00	€ 30.000,00	€ 30.000,00	€ 30.000,00
Eigen fondsenwerving	€ 10.000,00	€ 10.000,00	€ 10.000,00	€ 10.000,00
<i>Projecten</i>				
beleidsbeïnvloeding/advies	€ 25.000,00	€ 25.000,00	€ 25.000,00	€ 25.000,00
Landschapsherstelprojecten	€ 400.000,00	€ 425.000,00	€ 450.000,00	€ 475.000,00
Maasheggen Postcodeloterij	€ 140.000,00	€ 140.000,00		
Collectief Deltaplan Landschap	€ 5.000,00	€ 5.000,00	€ 5.000,00	€ 5.000,00
Groen-Blauwe Rijn Alliantie	€ 65.000,00	€ 65.000,00	€ 0,00	€ 0,00
Das&Boom	€ 30.000,00	€ 30.000,00	€ 30.000,00	€ 30.000,00
totaal	1.785.000,00	1.835.000,00	1.680.000,00	1.730.000,00